

KÜLÜGYMINISTER.

ad 40.386/Be. 1945. szám. Erkezett 1945. szept. 27.
KÜM

Békeelőkészítő ügyosztály.

A beadvány { eredete: Hivatalból.
száma:
kelte:

Előirat: 40.386/Be.-1945.

Utóirat:

Együttel-elintézve:

Kapcsolatos:

Tárgy: Dr. Tóth Zoltán intézeti tanár vázlatos tervezete a Partiumra vonatkozó magyar igényjogosultsággal kapcsolatos érvelés mikénti felépítésére.

Határidő:

Utasítás a másolónak:

Utasítás a kiadónak:

Másolta:

Egyeztette:

Elküldte:

Kivezette:

Irártárba érkezett:

19.....Tétel	Sz.
Alapszám :	

Sorkönyvi szám:
„Sürgős”, „Távirat”, „Ministertanács” és hasonló jelzésekre
Jóváhagyásra :
Aláírásra :

Jóváhagyás előtt:

Jóváhagyás után:

Elküldés előtt:

Elküldés után: *Kérlek Vitéz Fodor úrnak, hogy a bentiek felbontására az Igazságügyi Minisztériummal együttműködésben.*
XII. 18. 1945
Kertész

109
Pro domo.

A Békeelőkészítő osztály vezetője megbízást adott dr. Tóth Zoltán történettudományi intézeti tanárnak, hogy tegyen írásbeli javaslatot Magyarországnak a Partiumhoz való igényjogosultságát bizonyító tudományos érvelésünk mikénti felépítéséről. Tóth Zoltán a mellékelt vázlatos tervezetben bevezetésképen megállapítja, hogy e terület Magyarországhoz való visszaitélése mellett és ellen történelmi, földrajzi, gazdasági, népesedési, műveltségi és egyéb politikai érvek hozhatók fel. Az érvek szempontjából Magyarország mellett leginkább a történelmi és földrajzi-gazdasági érvek szólnak, azért ezekre, de különösen a földrajzi-gazdasági érvekre helyezendő a főszó.

Tóth Zoltán tervezete alapján - részben azt kiegészítve - tisztelettel javasolom a Partiummal kapcsolatos magyar álláspont tárgyi alátámasztására a következő szempontok illetve témák kidolgoztatását:

1./ A Partiumnak Magyarországhoz való tartozását bizonyító történelmi, közjogi, egyháztörténelmi, egyházjogi, településtörténelmi, nemzetiségtörténelmi és művelődési érvek tömör összefoglalása.

Az idevágó román ellenérvek cáfolata.

E témakör kidolgozására a legmegfelelőbb személy dr. Tóth Zoltán. A településtörténelmi részhez térképek és statisztikák melléklendők, részint a magyarságnak az egyes településeken való korábbi megjelenéséről; részint a később érkező nemzetiségi elemek fokozatos térhódításáról.

Ezeknek elkészítésére az Államtudományi Intézetet kell megkérni.

2./ A Partiumnak Magyarországhoz való tartozását bizonyító földrajzi érvek:

a./ A Partium a Nagy-Magyar-Alföld peremvidéke és kiegészítő része. Arccal az Alföld felé fordul;

b./ A Partium hegyei az Alföld felé lejtnek;

c./ Vízhalózata a Tisza vízrendszeréhez tartozik, a folyóvizek mind az Alföld felé /nyugat felé/ folynak, s jó részük az erdélyi vízválasztótól nyugatra ered;

d./ Közlekedési vonalai nyugatra tartanak, hegy- és vízrajzi alakulása az északi és déli irányba, továbbá a nyugat felé való közlekedést elősegíti, a kelet felé valót megnehezíti.

Az idevágó román ellenérvek /Bástya-elmélet/ cáfolata.

Az egész kérdés-komplexum szöveges részének, térképeinek és statisztikáinak elkészítésével az Államtudományi Intézetet kellene megbízni.

3./ A Partiumnak a belső Erdélytől való különállását és külön kezelését bizonyító román törvényhozási és közigazgatás-technikai intézkedések: tartományi beosztás, megyehatárok megváltoztatása, stb.

Kidolgoztatandó az Államtudományi Intézet-tel, megfelelő szöveges rész, térképek és statisztikák melléklésével.

4./ A Partiumnak Magyarországhoz való tartozását bizonyító gazdasági érvek:

a./ A Partium hegyvidéki része gazdasági kiegyenlítődésre van utalva a síkvidéki résszel /a nyugati lejtők románságának 20 éves nyomora - hivatkozással Sabin Opreanu idevágó művére/;

Betétív a ad 40.386/Be.-1945.számhoz.

63

a köztük levők vásárvonal párhuzamos a Partium keleti határvonalával. /Részletes statisztikai kimutatások a két vidék termelvényeiről./

b./ A trianoni határvonal megszakítja a természetes gazdasági és közlekedési utvonalakat, amelyek a földrajzi adottságok folytán mind nyugat felé vezetnek. /Térkép a Partium összes közlekedési utairól, külön kiemelve a trianoni határtól holttá tett vonalak nagy számát./

c./ A Partium keleti határvonala egyuttal gazdasági határvonal is.

d./ A trianoni határvonal miatt a Partium hegyvidéke kedvezőtlenül tudja értékesíteni termelvényeit /fa/ és nem volt módja iparosodni. A román kormányzatok elhanyagolták az iparosítást és az ipari központok fejlesztését.

Az idevágó román ellenérvek cáfolata.

Megbízás adandó az Államtudományi Intézetnek a megfelelő szövetrész, térképek és statisztikák kidolgozására.

5./ A Partiumnak Magyarországhoz való tartozását bizonyító népesedési érvek:

ÓJ M SZAR
KÖZPONTI LÉVÉLTÁR

a./ A határmenti területek magyar többsége;

b./ a belső erdélyi magyarsággal azo-

112

nos számu román kisebbség /egyensuly elve%;

c./ Alkalmas terület esetleges népcseréhez.

Az idevágó román ellenérvek cáfolata.

Kidolgoztatandó az Államtudományi Intézetrel. Szükséges, hogy a szöveges részhez térképek és statisztikák mellékeltenek a nemzetiségeknek tájegységeként és járásokként való nemzetiségi, anyanyelvi, vallási és foglalkozási ágak szerinti megoszlásáról.

6./ A Partium keleti határvonalát indokló régebbi magyar-román határra vonatkozó javaslatok.

Kidolgoztatandó dr. Tóth Zoltánnal.

7./ A Partiumra vonatkozó tárgyalások és nézetek az 1919-20-as békekonferencián.

Kidolgoztatandó Erőss János osztálytanácsossal.

Amennyiben Tóth Zoltán megbízást kap fentebb ismertetett témák kidolgozására, utasítani kell, hogy témájával kapcsolatos térkép és statisztikai anyag elkészítésére az Államtudományi Intézetrel közvetlenül lépjen érintkezésbe.

Budapest, 1945.szeptember 27.-én.

Gyalla-Bud
Füzetkész